

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2021. október

HÍREK

2021-ben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját a Duna-Dráva Nemzeti Park

Az évforduló alkalmából idén számos akciót, játékot hirdetünk meg, visszatekintünk az elmúlt két és fél évtized eseményeire. Honlapunkon részletes tájékoztatást adunk aktuális, a jubileumhoz kapcsolódóan meghirdetett akcióinkról: <https://ddnp.hu/igazgatosag/jubileum>

Megkezdődött a Mohácsi Nemzeti Emlékhely haranglábjának restaurálása

A mohácsi csata 500. évfordulójának méltó megünneplésére való felkészülés keretében újabb restaurálási munkába kezdett a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság.

A sírkertben található, a Mohácsi Nemzeti Emlékhely egyik ismertetőjegyének számító, az 1976-os megnyitására elkészült 120 db fa sírjel és szobor állapota az elmúlt 45 évben az időjárás, valamint kártevők miatt jelentősen leromlott.

A sírjelek állagmegőrzését folyamatosan végeztük, az elmúlt hat évben 50 alkotást újíttunk fel. Az idei év kiemelt feladata a sírkert legismertebb szimbólumának számító, 6 méter magas harangláb teljes körű restaurálása. A harangláb az elmúlt 45 évben számos olyan tényező érte, ami miatt felújításra szorul, a tetejéről lehulló faszindelyek balesetveszélyessé tették, a kártevők több helyen kikezdték. A harang leemelése után a harangláb kiemelésre került, majd a sérült, hibás részek cseréje és a teljes restaurálás, állagmegőrzés után várhatóan december közepén kerül vissza a helyére. A harangláb felújítási munkálatai a Miniszterelnökség támogatásával valósulnak meg.

Turistalétesítmények sokasága készült el Dél-Dunántúlon

A felújítást követően, 2021. október 26-án került átadásra a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet két emblemikus turistacélpontja, a **Cigány-hegyi kilátó** és az **Óbányai-völgy turistapihenő**. Ezzel befejezéséhez közeledik a Natura 2000 hálózat természetvédelmi bemutatási infrastruktúrájának szinte teljes dél-dunántúli megújítását célzó nemzeti parki KEHOP-projekt.

A projekt célja a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén megtalálható Natura 2000 területek hálózatának népszerűsítése és az itt megtalálható természeti értékek bemutatása. A 8 tájegységet magába foglaló területen mintegy 40 helyszínen valósultak meg fejlesztések. Ennek egyik eleme a most átadásra került két létesítmény.

A projekt első részében – a 2019 januárjától 2020 tavaszáig terjedő időszakban – megépült Nagyharsányban a panoráma sétány. Ugyanezen védett területhez kapcsolódóan, a Nagyharsányi Szoborparkban új fogadóépületet létesítettünk összesen bruttó 225 millió Ft értékben.

A projekt most átadott építményeit is magába foglaló második részét a Natura 2000 bemutatási infrastruktúra építmények létrehozása jelenti a DDNPI szinte teljes működési területén. Ez a projektrész 2020 őszén indult és 2021 októberében fejeződött be. A létesítmények jellegét, számát tekintve igen összetett építési feladatok valósultak meg. Elsősorban fa építőanyagból, tájba illesztett, formavilágában egységes arculatot sugárzó, kisebb-nagyobb építmények készültek el.

A megújult Cigány-hegyi kilátó

A megvalósult fejlesztések a következők:

- új panoráma kilátó a pécsi Pintér-kert Arborétum legmagasabb pontján, és madármegfigyelő kilátó a drávaszentesi Dráva Kapu bemutatóközpont melletti mocsárrét peremén,
- felújított kilátók (4 helyszínen) a kelet-mecseki Cigány-hegyen, Drávaszentesen, a tolnai Pacsmagi-halastavaknál és Bátán a Gemencben,
- 32 db nagyméretű információs tábla Somogy, Tolna és Baranya különböző Natura 2000 helyszínein egységes arculattal,
- új esőbeálló és turistapihenő az Óbányai-völgyben,
- új madármegfigyelő lesállás és pallósor a dávodi Földvári-tó madárparadicsománál,
- továbbá új pihenőpadok, pad-asztal garnitúrák, tűzrakóhelyek, szemetesek, irányító oszlopok és a védett területekre behajtást megakadályozó sorompók, felújított gémeskutak összesen mintegy 15 helyszínen.

A létesítmények összköltsége: bruttó 133 millió forint.

Tengerparti vándorok a tómederben

Ősszel, a halastavak lecsapolása idején, a felszínre bukkanó iszapfelszínen sok madár megjelenik. Köztük számos olyan faj is, mellyel ezek hiányában nem, vagy csak jóval ritkábban találkozánk a Dél-Dunántúlon.

A híg iszappal borított tómeder kiváló táplálkozóhelye a vonuló partimadaraknak. Közülük az egyik legnagyobb mennyiségben megjelenő madár a havasi partfutó. Az Európa tengerparti régióiban és az északi, tundrai élőhelyeken költő, rigónál is kisebb madarak sokszor csapatokba verődve futkároznak, szinte gurulnak az iszapon, és gyors szurkálásokkal szedegetik rovarokból, férgékből álló táplálékukat. Kihhasználják a jó területeket, és egy-egy helyen addig maradhatnak, míg a lehalászások után a halastavakat vissza nem töltik. Így a vidám társaság megfigyelésére akár az ős végéig is lehetőség van.

A havasi partfutó (*Calidris alpina*) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

A Nemzeti Örökség Intézete főigazgatójának látogatása a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen

Október 7-én Móczár Gábor, a Nemzeti Örökség Intézet (NÖRI) főigazgatója látogatta meg a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyet.

A NÖRI feladata a nemzeti emlékezet ápolása, a nemzeti és történelmi emlékhelyek népszerűsítése, műemlékileg védett temetők működtetése és ismertebbé tétele, valamint az országosan mintegy 6000 síremléket számláló nemzeti sírkert védelme. A főigazgató megtekintette a III. számú tömegsír feltárási munkálatait, ezen kívül tájékozódott a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság – mint az emlékhely kezelője – a mohácsi csata 500. évfordulójára történő felkészülési feladatairól.

A III. számú tömegsír feltárási munka jelenlegi szakaszáról, az eddig elvégzett munkáról és kutatási eredményekről Dr. Pálfi György, az antropológus csoport vezetője tájékoztatta Móczár Gábort. Závoczky Szabolcs igazgató a látogatás során elmondta: a feltárási végső célja a kutatási eredmények mellett, hogy a csatában elhunyt katonák földi maradványait 2026-ban, a csata 500. évfordulóján, őket megillető keresztény végtisztesség mellett temessék el. Beszámolt arról is, hogy létrejött egy olyan, szakemberekből álló munkacsoport, akiknek feladata az emlékhely teljes megújítása, egy olyan új kiállítótér létrehozása, ami a XXI. századi látogatói igényeket kielégíti úgy, hogy egy nemzeti emlékhely szellemiségének is megfeleljen. A főigazgató tájékoztattott arról, hogy a NÖRI a Fiumei úti Sírkert és a Salgótarjáni utcai zsidó temető kezelőjeként csatlakozott az Európai Jelentős Temetők Szövetségéhez (ASCE), valamint felajánlotta segítségét a Mohácsi Nemzeti Emlékhely fejlesztésével kapcsolatos elképzelések megvalósításához.

Vonuló kanalasgémek

A jellemzően alföldi élőhelyeken költő kanalasgémekkel a Dél-Dunántúlon ritkán lehet találkozni. Főként az őszi madárvonulás idején tűnnek fel kisebb-nagyobb csapatai, amikor egy alkalmasnak bizonyuló táplálkozóhelyen akár heteket is eltölthetnek.

Leginkább halastavi környezetben lehet ilyenkor megfigyelni őket, ahol a vízmélység megfelelő számukra. A táplálékul szolgáló apró halakat, vízirovarokat szaladgálva, jellegzetes csőrükkel a vízben kaszálnak.

A kanalasgém (*Platalea leucorodia*) Magyarországon fokozottan védett faj, természetvédelmi értéke 500.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

ÖKOTURIZMUS

Ammoniteszektől a denevéreken át az ürgéig – E-tanösvények a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

Somogy, Tolna és Baranya megye különleges természeti képződményere, ősmaradványaira, az itt élő növény- és állatvilág egy-egy jellemző fajára fókuszálva ismerhetjük meg a térség különleges kincseit.

Ammonitesz tanösvény
Villány, Templom-hegy

A Zselicben, Kaposvár közelében található fekete harkály tanösvény a névadó madáron kívül a természetközeli erdőgazdálkodás módszereire is felhívja a figyelmet. A Villányi-hegység területén a földtörténeti múlt tengeri élőlényei, az ammoniteszek látványos maradványai jelentik a fő vonzerőt az azonos nevű tanösvényen. A Mecsekben a Jakab-hegyre vezető Kövirózsa tanösvény, az abaligeti Denevér tanösvény, valamint a Kismély-völgyi és az óbányai Pro Silva tanösvény nyújt részletes információkat a felkeresett területekről, utóbbi kettő kifejezetten a természetközeli erdőgazdálkodásra fókuszálva. Somogyban a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet elhagyott pusztái, a térség vadregényes erdői invitálják a természetkedvelőket az Eltűnt puszták nyomában és a Tőzike tanösvényre. Tolnában két állat, az ürge, valamint a régi magyar háziállatok fontos képviselője, a cikta juh a két tematikus útvonal névadója.

A felsorolt tanösvények mindegyike vezetőfüzettel látogatható úgynevezett „E-tanösvény”. Közös jellemzőjük, hogy a hagyományos, táblás tanösvényekkel ellentétben az indító táblát leszámítva az útvonal mentén nincsenek információs táblák, csupán az útvonal mentén a fákra vagy kövekre festett, állomáshelyeket jelölő számok az adott E-tanösvény emblémája kíséretében. A tanösvények állomáshelyeihez tartozó információkat a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapjáról (<https://ddnp.hu/okoturizmus/tanosvenyek>) letölthető, majd igény szerint telefonon lapozgatható, vagy akár ki is nyomtatható vezetőfüzetek tartalmazzák. Az útvonalak bejárását a helyszínen az állomáshelyek mellett feltüntetett útirány-jelző nyilak is segítik. Az önálló bejárás mellett igazgatóságunk szakembereitől szakvezetés is igényelhető.

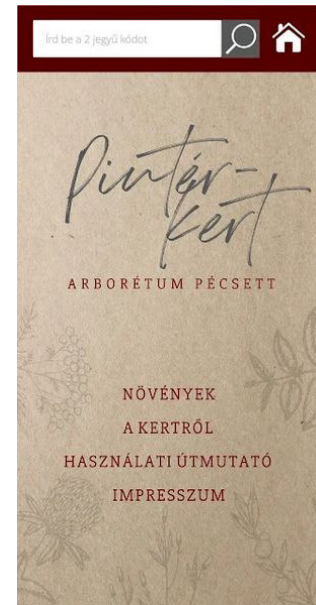
Okostelefon applikáció mutatja be a Pintér-kert Arborétum növényeit

A Pécssett megtalálható Pintér-kert Arborétum látogatói okostelefon alkalmazás segítségével tanulmányozhatják a kertben megtalálható növények közül 50 faj fényképes bemutatását, lényegre törő ismertetést olvashatnak a névadó Pintér Jánosról, valamint az arborétum történetéről és főbb jellemzőiről. Az alkalmazás ingyenesen letölthető az alábbi linkekre kattintva:

Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ddnp.pinter>

iOS: <https://apps.apple.com/hu/app/pint%C3%A9r-kert/id1478550751?l=hu>

Az alkalmazás használata nem igényel folyamatos adatforgalmat, a letöltést és a telepítést követően offline használható. Használata egyszerű, az arborétumban a növények mellett elhelyezett zománcablákon látható számkódokat kell beírni az applikáció felső részén állandóan látható keresési mezőbe, majd a nagyító ikonra kattintva az adott növényről bővebb információ érhető el. Az ismertetések mellett azért is hasznos, mert a látogatók bármely évszakban keresik fel a kertet, a fotókon a növényekre leginkább jellemző állapotot tekinthetik meg. Az alkalmazás az egyéni idegenvezetés lehetőségét kínálja a siketek és hallássérültek számára a kert bejárása során. Az arborétum látogatói a pénztárnál ingyenesen rendelkezésre álló wifi segítségével is letölthetik az alkalmazást.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság november-decemberi programjai

November 13.: Terített asztal az iszapon – madarász séta a Csertői-tónál

Az őszi időszakban jellemző, hogy a halastavaknál elkezdődnek a lehalászási munkálatok. A tavakban nevelt halak befogásának könnyítésére a tómeder vizét lecsapolják, így szabaddá válik a tófenék, és az addig hullámzó vízzel borított terület egyszerre apró tócsákkal szabdaltszappadokká változik. Míg a tómederben visszamaradó, sekély vízben rekedt apró halak a gémféléknek, rétisasoknak nyújtanak zsákmányt, addig a szabad iszappadokon megjelennek a parti madarak. A túra célja ennek az alkalmi madárseregletnek a megfigyelése. Helyszín, időpont: Csertői-halastó, halórház, 9.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3-4 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

December 9.: Madarak védelme a ház körül: téli madáretetés

A program lehetőséget biztosít arra, hogy a madáretetők téli vendégeinek életébe bepillantást nyerjünk. A résztvevők megtudhatják, milyen táplálékkal szabad etetni a télen itt maradt kismadarakat, valamint a résztvevők újrahasznosított anyagokból saját etetőt is készíthetnek. Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ, 10.00 óra. A program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

A programok résztvevőire a mindenkor érvényes koronavírus-veszélyhelyzettel összefüggő szabályok érvényesek.

A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388
E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú [e-mailben!](mailto:) Köszönjük!